

Secretariaat: Griffie

Van: R.D. Weststrate

E-mail: r.weststrate@griffie.rotterdam.nl

Telefoon: (010) 267 34 48

Bezoekadres: Stadhuis

Coolsingel 40 Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Kenmerk: 21bb6912

Datum: 18 mei 2021

Aan: Commissie Werkgelegenheid,
Inkomen, Integratie,
Schuldenaankpak en
Armoedebestrijding

Onderwerp:

Statushouders en Inburgering

Overlegvergadering 2 juni 2021

Agendapunt 2.07

1. Doel van de bespreking

Het bespreken van de Monitor 2020 Rotterdamse Aanpak Statushouders, de tweede voortgangsrapportage nieuwe wet Inburgering, Huisvestingsplan statushouders 2021, de opbrengsten evaluatieonderzoek Rotterdamse Taalstart (RTS) en de uitkomsten van de pilot zelfredzaamheid.

En hierbij betrekken, de afdoeningsvoorstellen voor de moties:

- Büyükcifci 'Daadwerkelijk vluchtelingen kinderen opvangen' ([20bb11115](#)) en
- Yildirim 'Inburgeringswet en taalpret' ([20bb15717](#)).

2. Geschiedenis

De Eerste voortgangsrapportage Rotterdamse opgave inburgering ([20bb14568](#) en [20bb14569](#)) is op 7 oktober 2020 door de commissie en op 15 oktober 2020 door de raad behandeld. Afspraak is dat tweemaal per jaar een voortgangsrapportage wordt aangeboden aan commissie/raad.

De monitor over de Rotterdamse Aanpak Statushouders verschijnt éénmaal per jaar.

3. Te bespreken stukken

- [21bb3873](#), Collegebrief d.d. 30 maart 2021 over Rotterdamse Opgave Inburgering en de [4 bijlagen](#);
- [21bb3866](#), Tweede voortgangsrapportage Rotterdamse opgave inburgering (nieuwe wet Inburgering)
- [21bb3868](#), Monitor 2020 Rotterdamse Aanpak Statushouders
- [21bb3872](#), Opbrengsten evaluatieonderzoek Rotterdamse Taalstart (RTS) en evaluatierapport van Verwey-Jonker instituut "De eerste stappen van nieuwe statushouders in Rotterdam" over programma Rotterdamse taalstart
- [21bb6015](#), Afdoening toezegging [20bb15332](#)) 'Uitkomsten van pilot zelfredzaamheid'

En:

- [21bb5305](#), Collegebrief d.d. 18/20 mei 2021 over Huisvestingsplan statushouders 2021

Daarbij betrekken:

- [20bb18148](#), Afdoeningsvoorstel motie Büyükcifci 'Daadwerkelijk vluchtelingen kinderen opvangen' ([20bb11115](#)).

- [21bb1549](#), Afdoeningsvoorstel motie Yildirim 'Inburgeringswet en taalpret'(20bb15717).
- [21bb5463](#), Wethoudersbrief Wijbenga van 23 april 2021 over eindpublicatie onderzoek Stichting Nieuw Thuis Rotterdam (SNTR) programma
- [20bb18660](#), Wethoudersbrief Wijbenga van 11 december 2020 over toezegging aanbestedingscriteria ROI
- [21bb915](#), Afdoeningsvoorstel d.d. 22 januari 2021 toezegging over 'Navragen vaste lastenpakket Statushouders' ([19bb13786](#))

Achtergrondinformatie:

- WRR-rapport 'Samenleven in verscheidenheid – Beleid voor de migratiesamenleving'

<https://www.wrr.nl/binaries/wrr/documenten/rapporten/2020/12/14/samenleven-in-verscheidenheid/WRR-rapport-103-Samenleven-in-verscheidenheid.pdf>

4. Aandachtspunten

Tweede voortgangsrapportage Rotterdamse opgave inburgering

In dit document wordt ingegaan op de volgende ontwikkelingen van het afgelopen halfjaar:

- A. Uitstel nieuwe Wet inburgering;
- B. Wetgevingsproces waaronder lagere wetten (Ministeriële besluiten en regelingen);
- C. Tijdig aanbesteden van de externe diensten (leerroutes, e.d.) en dit jaar starten met de uitvoering in de geest van de nieuwe Wet;
- D. Voortgang voorbereidingen op de uitvoering van de nieuwe wettelijke taken en andere onderdelen van de Rotterdamse opgave Inburgering (ROI).

De VNG stelt dat regionale samenwerking zowel op bestuurlijk, beleids – als uitvoeringsniveau kansen biedt aan gemeenten. Waar zit de meerwaarde van regionale samenwerking voor de gemeente Rotterdam?

Monitor Statushouders 2020

Per januari 2019 is de Rotterdamse aanpak statushouders 2.0 gestart (2019 – 2022). De aanpak is onderdeel van het actieprogramma 'Relax. Dit is Rotterdam'. In de monitor staat dat de vernieuwde Rotterdamse Aanpak (2019 – 2022) alle basiscomponenten omvat voor succesvolle participatie in de samenleving: huisvesting, zorg, leren en toeleiding naar werk en onderwijs en de aanpak ruimte biedt voor maatwerk. Genoemd wordt daarbij de nadruk die ligt op toeleiding naar werk en onderwijs om ervoor te zorgen dat statushouders in hun eigen inkomen voorzien en meedoen in de Rotterdamse samenleving. Op blz. 47 van de monitor wordt bericht over de voortgang in het uitvoeren van de collegegetarget op basis van de vernieuwde aanpak statushouders 2019-2022. In de aanbestedingsbrief [21bb3873](#), blz. 3 en 4. wordt ook ingegaan op de collegegetargets. Zie ook 'Wijziging nulmeting bijstandsvolume'.

Huisvestingsplan Statushouders 2021

Het college wijst op de wethoudersbrief van 11 december 2020, [20bb18830](#), waarin de commissie wordt geïnformeerd over hoe de huisvesting van statushouders in 2020 is verlopen en de verwachting voor 2021. De brief [20bb18830](#) bevat twee bijgevoegde brieven ([20bb18832](#) en [20bb18833](#)) aan de ministeries BZK en VJ.

In de collegebrief van 18/20 mei 2021 wordt de raad geïnformeerd over de manier waarop wordt gewerkt aan de huisvesting van de statushouder in 2021.

Het college bericht onder meer dat conform de taakstelling 959 statushouders in Rotterdam moeten worden gehuisvest in 2021. Naar verwachting worden 720 statushouders via woningcorporaties gehuisvest. Aanvullende huisvesting wordt gerealiseerd in bestaande gebouwen via transformatie en particuliere verhuurders (200) en het inzetten van drijvende huisvesting (40).

Opbrengsten evaluatieonderzoek Rotterdamse Taalstart (RTS)

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft het Jonker-Verwey instituut 6 aanbevelingen gedaan aan de gemeente Rotterdam en TopTaal voor de doorontwikkeling van de RTS of een soortgelijk programma. In het memo van Maatschappelijke Ontwikkeling van 16 maart 2021 staat dat de aanbevelingen worden meegenomen bij het verbeteren van het bestaande programma en in voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering.

'Uitkomsten van pilot zelfredzaamheid'

Wethouder Wijbenga stelt voor toezegging ([20bb15332](#)) over 'Uitkomsten van pilot zelfredzaamheid' als afgedaan te beschouwen.

De wethouder wijst erop dat vanwege corona de pilot met een halfjaar is verlengd en het traject in juni 2021 eindigt. De inzichten vanuit de pilot z-route zijn meegenomen in de aanbesteding en ook de kosten voor het traject zijn hierin meegenomen. Mochten er de komende maanden nog nieuwe inzichten ontstaan, wordt u als commissie daarover in het derde kwartaal van 2021 geïnformeerd.

Afdoeningen moties en toezeggingen

Het college stelt voor de volgende moties als afgedaan te beschouwen:

- Büyükcifci 'Daadwerkelijk vluchtelingen kinderen opvangen' ([20bb11115](#)) en
- Yildirim 'Inburgeringswet en taalpret' ([20bb15717](#)).

Ook wordt voorgesteld de volgende toezeggingen af te doen:

- 'Criteria aanbestedingen inburgeringstraject' ([20bb15330](#))
- 'Voortgangsrapportages Inburgering' (kpi-scores) ([20bb15331](#))
- 'Uitkomsten van pilot zelfredzaamheid' ([20bb15332](#))
- 'Navragen vaste lastenpakket Statushouders' ([19bb13786](#))

5. Financiële en juridische consequenties en visievorming

Financiën

Het college bericht dat inmiddels bekend is dat gemeenten in totaal voor het gehele inburgeringstraject € 12.712 per asielstatushouder en € 589 per gezinsmigrant ontvangen. Dit staat los van het budget voor de gemeentelijke uitvoeringskosten. In de eerste voortgangsrapportage ROI is de commissie daarover geïnformeerd, zo meldt het college.

Onder 6.3 van die eerste voortgangsrapportage, 20bb14568 en 20bb14569, vindt u de begroting met inschatting van de benodigde inzet om aan de nieuwe wet te voldoen. Op basis van die opzet van de begroting concludeerde het college dat de rijksmiddelen voor uitvoeringskosten nagenoeg toereikend zouden zijn.

Het uitstel van de Wet heeft als gevolg dat een deel van de invoeringskosten een half jaar langer doorlopen. Minister Koolmees heeft aan de VNG-delegatie toegezegd extra middelen beschikbaar te stellen ter compensatie van het uitstel van de Wet en de extra taakstelling. De hoogte van deze middelen zullen rond april/mei 2021 bekend worden gemaakt, aldus het college. Wellicht dat tijdens de commissiebehandeling van 2 juni de hoogte van de middelen bekend is.

Juridisch en visievorming

Het college bericht dat naast de landelijke wet- en regelgeving de gemeente ook gemeentelijke regelgeving zal moeten opstellen voor

de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. In een Rotterdamse verordening zal onder meer worden vastgelegd hoe de verwijtbaarheid bij niet nakoming van afspraken/verplichtingen in het PIP wordt vastgesteld, alsmede hoe de verhouding tussen de handhaving op grond van de Participatiewet en de nieuwe Wet inburgering ligt. De regels omtrent handhaving (boete) zijn inmiddels grotendeels vastgelegd in het Besluit Inburgering. Verder zal in de gemeentelijke Verordening vastgelegd worden hoe de regie vormgegeven zal worden, onder meer door middel van monitoring van het PIP. De verordening zal in het najaar aan de gemeenteraad worden aangeboden. Het vaststellen van nadere regels of beleidsregels is aan het college. Zo deelt het college mede.

Kanttekening

De VNG geeft voor raadsleden de volgende aandachtspunten:

Visievorming: “Het ontwikkelen van een visie op inburgering in uw gemeente helpt om richting te geven aan de keuzes die u als gemeente kunt maken in het inburgeringsproces. Welke maatschappelijke resultaten wilt u behalen met inburgering binnen uw gemeente? Welke uitgangspunten zijn voor uw gemeente leidend om inburgeringsplichtigen een goede start te geven in de Nederlandse samenleving? Heeft u nagedacht over de onderwerpen die binnen uw gemeente eventueel passen in een verordening?”

Gemeentelijke verordening: “De nieuwe wet kent geen verordeningenplicht, maar een door de gemeenteraad vastgestelde verordening bevordert dat het college, de verantwoordelijk wethouder en de gemeenteraad betrokken zijn bij de invulling van deze beleidsruimte en daarop invloed en controle kunnen blijven behouden. Er is een modelverordening beschikbaar. Deze modelverordening geeft inzicht in de keuzes die u binnen uw gemeente kunt maken.”

De in de modelverordening vermelde artikelen 13 t/m 17, 22, 23 en 26 van de Wet inburgering 2021, zoals op 2 februari 2021 gepubliceerd in het Staatsblad, geven overigens uitsluitend bevoegdheden aan het college van burgemeester en wethouders. Alternatief voor een verordening zou een visiedocument met beleidsregels kunnen zijn.

Financiën en juridische interventie t.a.v. huisvesting

Het college meldt het volgende.

“Provincie Zuid-Holland is het toezichtsorgaan van de gemeente waar het gaat om de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. De provincie gebruikt hiervoor de interventieladder als instrument. In juli 2020 is Rotterdam, als gevolg van de opgelopen achterstand, een plek op deze interventieladder gestegen: van ‘informatie opvragen’ naar ‘afspraken maken over acties en termijnen’. Als deze achterstand niet ingelopen wordt, betekent dit dat de gemeente verder zal stijgen op de interventieladder naar ‘vooraankondiging juridische interventie’. Uiteindelijk kan de provincie overgaan tot het overnemen van de taakstelling van de gemeente. De provincie realiseert dan de taakstelling op kosten en zonder zeggenschap van de gemeente. Rotterdam heeft bij de provincie aangedrongen op coulance. De provincie heeft eind april jl. laten dat bij de beoordeling van de taakstelling per 1 april 2021 een coulanceregeling wordt toegepast. De coulanceregeling betreft 70% van de taakstelling. Op basis van de cijfers van het COA is er per 1 april 71% gerealiseerd van de taakstelling in het eerste kwartaal.

De kosten voor de verschillende maatregelen hangen af van de uitwerking en worden in de komende fase geraamd. Tegelijkertijd worden de financieringsmogelijkheden onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken naar mogelijke bijdragen van Rijk en Provincie.”

6. Verdere procedure

Volstaat commissiebehandeling of wordt raadsbehandeling gewenst?